

SUICID ADOLESCENATA

MARIJA LEBEDINA - MANZONI*, TONI MAGLICA**

Primljeno: travanj 2003.
Prihvaćeno: veljača 2004.

Stručni rad
UDK: 616.89-053.6

Ovaj rad bavi se fenomenom adolescentnog suicida čija brojka već godinama ima tendenciju porasta u čitavom svijetu. U većini zemalja svijeta suicid je treći uzrok smrtnosti mladih ljudi. Ovaj rad pokušava objasniti različitosti adolescentnog suicida u odnosu na suicid odraslih, bavi se mitovima i činjenicama o suicidu, mogućnostima njegove prevencije, a detaljnije se bavi suicidalnim faktorima. Istraživanje je provedeno na 127 adolescenata, maturanata u Zagrebu i u Splitu. Cilj je bio ispitati kakve su procjene adolescenata o etiološkim činiteljima suicida među njihovim vršnjacima, te utvrditi eventualne razlike u procjenama s obzirom na spol. Najdominantnijim u etiologiji suicida ispitanici procjenjuju: psihičke poremećaje, depresivnost, nemogućnost sagledavanja izlaza iz problema, besmislenost života, konzumiranje droge i životni neuspjeh. Od 20 varijabli upitnika statistički značajne razlike u rezultatima u odnosu na spol vidljive su kod pet varijabli: loši odnosi s roditeljima, osjećaj beznadnosti, depresivnosti, osamljenosti i nemogućnost sagledavanja izlaza iz problema. U svim navedenim varijablama djevojke postižu više rezultate u odnosu na mladiće.

Ključne riječi: suicid adolescenata, etiologija suicida, etiologija i spol

Uvod

Fenomen suicida vrlo je teško definirati. Jednostavno kazati da je to čin oduzimanja vlastitog života, značilo bi pojednostavniti ovaj fenomen i isključiti sve druge radnje koje predstavljaju suicidalno ponašanje, a bitna su komponenta kod definiranja ovog problema. U definiciji, bitno je istaknuti slijedeće karakteristike suicida:

- Suicid je (ukoliko se ne radi o duševnom poremećaju) svjestan čin visoko uznemirene individue
- Suicid je aktivnost oduzimanja vlastitog života kao reakcija na životne stresore
- Suicid se sastoji od brojnih aspekata: biološkog, kulturološkog, socijalnog, odnosnog, svjesnog i nesvjesnog
- Suicid je percipiran kao jedino rješenje na životni stres

Suicid je rezultat određenog procesa, a ne proces sam za sebe. Trenutno, u zapadnom svijetu, najprihvaćenija definicija suicida govori da je: "Suicid svjestan i namjeran čin samouništenja, koji je najbolje shvatiti kao višedimenzionalnu

slabost unutar pojedinca koji za određenu problem-situaciju percipira suicid kao jedino rješenje". (Shneidman, 1985, prema Appleby, 1996). Potrebno je napomenuti da o komponenti svjesnost možemo govoriti samo u onim slučajevima kada možemo isključiti postojanje psihotičnog stanja osobe. Suicid jest čin kojim neka osoba sebe usmrti, a pri tom je vođena težnjom da sebi oduzme život, odnosno takva namjera se ispoljava u njezinu ponašanju. To je, zapravo, konačan akt jednog mukotrpnog procesa, dvojbe, odlučivanja, unutarnje borbe i lomljenja koje se dugo vremena odvijalo u glavi nesretne, nezadovoljne i problemima bremenite osobe (Stanić, 1999). Jedna je činjenica koju uvijek moramo imati pred očima, a to je da je svaki suicid nepovratan gubitak i velika tragedija za tu osobu, obitelj, a i zajednicu. Nije slučajnost što problemu adolescentnog suicida prilazimo na parcijalan način, odvajajući ga od suicida odraslih osoba. Takav pristup nameće nam sam čin adolescentnog suicida koji se evidentno razlikuje od suicida odraslih osoba. Te razlike kreću se u rasponu od broja ljudi koji su počinili suicid, preko različitih motiva i uzroka pa sve do različitih metoda izvršenja samog čina.

* Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

** Udruga Mirta, Split